

Sektor Samhälle
Minnesanteckningar | Muistio

Handläggare:
Suvi Kokko

Minnesanteckningar: Öppet samråd med sverigefinska minoriteten - Tema: äldreomsorg

Muistio: Avoin neuvonpito ruotsinsuomalaiset – Tema: vanhustenhoito

Datum | Pvm: 2022-11-10

Tid | Aika: 17.00

Plats | Paikka: Kvarnen Gimo

Närvarande | Osallistujat

Minoriteten sverigefinnar	12 personer 12 henkilöä
Suvi Kokko	Koordinator för finskt förvaltningsområde Suomen kielen hallintoalueen koordinoija
Lina Edlund	Chef för sektor omsorg, Östhammars kommun Hoivan sektorin johtaja, Östhammarin kunta

Mötespunkter | Kokouskohdat

1. Mötets öppnande | Kokouksen avaus

SE: Mötet öppnades kl. 17. Suvi Kokko välkomnar deltagare till samrådet. Kort presentationsrunda.

FI: Kokous avattiin klo. 17. Suvi Kokko toivottaa osallistujat tervetulleiksi. Lyhyt esittelykierros.

2. Fastställande av dagordningen | Esityslistan hyväksyminen

SE: Kort genomgång av agendan. Dagordning fastställs.

FI: Lyhyt asialistan esittely. Esityslista hyväksytään.

3. Tema: äldreomsorg | Kokouksen teema: vanhustenhoito

SE: Suvi Kokko börjar med att berätta om finskspråkiga aktiviteter för äldre i Östhammars kommun:

- Mötesplats på Lärkbacken träffar 1 gång per månad. Raili Karjalainen leder gruppen. Mötesplatsen för boende och icke-boende. Raili berättar att på Lärkbacken finns också en boende som har meänkieli som modersmål och som uppskattar de finskspråkiga träffarna.
- På Storbrunn träffar en pensionärsgrupp – Juttupiiri- varannan torsdag.
- 1 anhörigkonsulent går kurser i finska
- Biståndsenheten annonserar lediga tjänster med finska som merit

Målet är att få Kultur i vården i gång med finskspråkiga konserter på äldreboenden under våren 2023. Suvi berättar att kommunen har blivit kontaktat av teaterartisten Raimondo, som erbjuder en humoristisk clownföreställning till äldreboenden den 14/4. Föreställningen kostar 6600 kr + övernattning. Samrådet diskuterar att äldre kanske inte orkar följa en teaterföreställning och att demenssjuka kan vara rädda för clownen. Samrådet beslutar att kommunen avvaktar med teaterföreställningen.

FI: Suvi Kokko aloittaa kertomalla suomenkielisestä toiminnasta vanhemmille ihmisille Östhammarin kunnassa:

- Lärkbackenilla on nyt kohtauspaikka kerran kuussa. Raili Karjalainen vetää ryhmää, joka on niin asukkaille kuin ulkopuolisillekin. Raili kertoo, että Lärkbackenilla on myös yksi meänkieltä puhuva asukas, joka arvostaa suomenkielistä toimintaa.
- Storbrunnissa tapaa suomenkielinen eläkeläisten Juttupiiri kaksi kertaa kuussa.
- Yksi omaisneuvoja käy suomen kielen kursseilla.
- Avuntarpeenyksikön (biståndsenhet) ilmoituksissa avoimista viroista, on teksti suomen kielestä meriittinä työtä hakiessa.

Tavoitteena on, että Kulttuuri hoivassa saataisiin käyntiin vanhusten hoivakodeissa keväällä 2023. Suvi kertoo, että kuntaan on ottanut yhteyttä teatteritaiteilija Raimondo, joka tarjoaa humoristista klovniesitystä hoivakoteihin 14/4. Esityksen hinta on 6600 kr + majoituskulut. Neuvonpitoryhmä keskustelee, että hoivakodeissa olevat vanhukset eivät ehkä jaks seurata teatteriesitystä ja demenciasairaavat voivat pelätä klovnia. Päätetään, että odotetaan esityksen kanssa.

SE: Raili Karjalainen berättar om pärmen med finskspråkigt material för medarbetare på Lärkbacken. Pärmen innehåller ordlistor och andra hjälpmedel. Lina Edlund berättar att nya pärmar har distribuerats till alla äldreboenden efter ett tidigare samråd där pärmarna diskuterades.

FI: Raili Karjalainen kertoo kansioista, jossa on suomenkielistä materiaalia Lärkbackenin työntekijöille. Kansiossa on sanalistoja ja muita apuvälineitä. Lina Edlund kertoo, että aikaisemman neuvonpidon jälkeen, jossa keskusteltiin kansioista, on kaikkiin hoivakoteihin hankittu kansiot.

SE: Lina Edlund berättar om den aktuella situationen med finsktalande boende och personal på kommunens äldreboende. Siffrorna är exklusive personal på hemtjänsten. På Tallparken och Edsvägen finns inga finsktalande boende eller personal

- Gimo, Lärkbacken
  - Boende/Asukas: 1
  - Personal/Työntekijä: 2
- Österbybruk, Parkvägen
  - Boende/Asukas: 3
  - Personal/työntekijä: 6
- Alunda, Olandsgården
  - Boende/Asukas: 1 ev 2 (en person med finskt namn på väg in)
  - Personal/Työntekijä: 0

FI: Lina Edlund kertoo ajankohtaisista suomenkielisten asukas- ja työntekijäluvuista kunnan hoito- ja hoivakodesissa. Kotipalvelun luvut eivät ole mukana. Tallparkenissa ja Edsvägenillä ei ole suomenkielisiä asukkaita eikä henkilökuntaa.

SE: Raili Karjalainen påpekar att det finns flera finsktalande boende på Lärkbacken samt personen som pratar meänkieli.

FI: Raili Karjalainen huomauttaa, että Lärkbackenilla on useampi suomenkielinen asukas sekä meänkieltä puhuva asukas.

SE: Minoriteten frågar om det finns rutiner för hur finsktalande tas emot på ett boende. Lina svarar att biståndsenheten frågar om personen vill att samtalen på boende förs på finska eller svenska. När personen kommer på plats tilltalas personal att boenden behöver finsktalande personal runt sig. Lina lägger till att det skrivs en handlingsplan för varje boende och språket är alltid med.

Minoriteten påpekar att kunna bli förstått och förstå vad sägs är viktigt för att känna sig trygg. Även några ord på finska uppskattas av boende. Kommun borde fråga personalen om de kan även ett par ord på finska. De kan sen använda pärmen som hjälpmedel och de äldre brukar gärna vilja hjälpa till med att hitta orden.

Lina berättar att kommunen försöker rekrytera finsktalande personal men det är svårt - som det är allmänt svårt att rekrytera kompetent personal till äldreomsorgen.

När kommuninvånare fyller 80 år skickar anhörigcentrumet information om kommunens tjänster till äldre personer. Det finns ett stort utbud av tjänster till äldre.

Under året har kommunen samlat in information från kommuninvånare om vad äldre vill ha i Östhammars kommun. Informationen har använts för att utveckla kommunens Äldreplan.

FI: Vähemmistö kysyy onko kunnalla rutiineja siihen miten suomenkielinen asukas otetaan vastaan hoiva- ja hoitokodissa. Lina vastaa, että avuntarpeenyksikkö kysyy, jos asukas haluaa keskustelun hoivakodissa suomeksi tai ruotsiksi. Kun henkilökuntaa tiedotetaan asukkaan tarpeista on kieli mukana. Lina lisää, että asukaan omaan hoivasuunnitelmaan kirjataan aina kieli.

Vähemmistö huomauttaa, että tulla ymmärretyksi ja ymmärtää mitä sanotaan, on tärkeää tunteakseen olonsa turvalliseksi. Asukkaat arvostavat, jos henkilökunta osaa edes muutaman sanan suomeksi. Kunnan tulisi kysyä henkilökunnalta, jos he osaavat edes vähän suomea. Nämä henkilöt voivat käyttää kansiota apunaan ja asukkaat auttavat yleensä mielellään löytämään sanat.

Lina kertoo, että kunta yrittää rekrytoida suomenkielistä henkilökuntaa, mutta se on vaikeaa - niin kuin yleensäkin on vaikea löytää pätevää henkilökuntaa vanhustenhoitoon- ja hoivaan.

Kun kuntalainen täyttää 80 vuotta, lähettää omaishoitokeskus tietoa kunnan palveluista vanhemmille ihmisille. Kunnalla on laaja tarjonta palveluista vanhemmille ihmisille. Vuoden aikana kunta on kerrännyt tietoa, siitä mitä kunnan vanhemmat asukkaat toivovat. Kerättyä tietoa on käytetty ”Vanhussuunitelman (äldreplan) kehittämisessä.

SE: Minoriteten berättar att de finns tre finsktalande medarbetare inom Närvård.

FI: Vähemmistö kertoo, että Lähihoidossa on kolme suomenkielistä työntekijää.

SE: Minoriteten upplever att det kommer många olika personer hem genom hemtjänsten och det känns otryggt, särskilt för äldre som bor ensam. Skulle det finnas en möjlighet att schemalägga så att ett fåtal personer besöker brukaren?

Lina svarar att kommunen inklusive alla politiska partier arbetar med kontinuitet. Minuterna räknas för att kunna veta att personalen är på plats så länge som har avtalats. Tiden hemtjänsten besöker en brukare sätts efter behov från 24/7 till bara en 1 timme per vecka. (t.ex. för dusch)

Minoriteten har också upplevt prompt och mycket bra samordning av insatser och hjälp. Personalen har vetat vilka insatser behövs för att hantera situationen hemma.

Suvi påminner att biståndshandläggarna, vid förra samrådet och vid informationsmöten, har betonat att de ger gärna råd och för dialog om omsorgsbehoven. Det är bättre att kontakta för tidigt än för sent.

FI: Vähemmistö kokee, että kotiavun kautta tulee kotiin paljon eri ihmisiä ja se tuntuu turvattomalta, etenkin vanhuksista, jotka asuvat yksin. Olisiko kunnalla mahdollisuus aikatauluttaa niin, että vain muutama kotiapulainen kävisi käynneillä?

Lina vastaa, että kunta ja kaikki poliittiset puolueet tekevät työtä pitkäkestoisuuden kanssa. Minuutteja lasketaan, jotta tiedetään, että työntekijät ovat olleet vanhuksen

luona sovitun ajan. Kotipalvelun aika päätetään tarpeen mukaan. Jotkut saavat 24/7 kotiapua, jotkut vain tunnin viikossa esim. suihkussa käyntiin.

Vähemmistö on myös kokenut pikaista ja hyvää palvelujen/toimintojen koordinoitua ja apua kotipalvelulta ja avuntarpeenkäsittelijöiltä. Henkilökunta on tiennyt mitä palveluja tarvitsee pystyäksensä selviytymään tilanteesta kotona.

Suvi muistuttaa, että avuntarpeenkäsittelijät painottivat edellisessä neuvonpidossa sekä tiedotuskokouksissa, että he mielellään keskustelevat tilanteesta ja antavat neuvoja. On parempi ottaa heihin yhteyttä liian aikaisin kuin liian myöhään.

SE: Lina berättar att från och med 1/7/2022 har alla som har hemtjänst en fast kontaktperson och från och med 1/7/2023 ska kontaktpersonen ha en undersköterska utbildning.

FI: Lina kertoo, että 1/7/2022 lähtien on kaikilla kotiavunsaajilla vakituinen yhteyshenkilö ja 1/7/2023 lähtien yhteyshenkilöillä on oltava lähihoitajan koulutus.

SE: Minoriteten berättar om läkemedelsrobotar som finns i Finland om frågor om de finns också i Östhammars kommun. Lina svarar att kommunen har läkemedelsrobotar samt nattkameror, som möjliggör att personalen behöver inte åka till brukaren och väcka sovande brukare för att kunna kontrollera läget på natten.

FI: Vähemmistö kertoo lääkeroboteista, joita on Suomessa ja kysyy jos Östhammarin kunta käyttää myös niitä. Lina vastaa, että kunnalla on lääkerobotteja sekä yökamerointia, joiden avulla kotipalvelu voi tarkistaa tilanteen, menemättä avuntarpeensaajan kotiin eikä näin ollen herätä nukkuvia henkilöitä.

SE: Minoriteten frågar om det finns långa köer till boenden och om det finns trygghetsboende i kommunen. Lina berättar att senaste hon hörde fanns det inga köer till boenden. Kommunen uppmuntrar Östhammars hem att bygga trygghetslägenheter. T.ex. Solgården är under diskussion.

FI: Vähemmistö kysyy onko hoiva- ja hoitokoteihin pitkät jonot ja onko kunnassa turva-asuntoja. Lina kertoo, että viimeksi kun hän kuuli tilanteesta, ei jonoja ollut. Kunta kannustaa Östhammars hem:iä rakentamaan turva-asuntoja. Esimerkiksi Solgårdenistä käydään keskustelua.

SE: Suvi frågar Lina, om jag skulle behöva en vanlig omsorgsplats och vill ha service på finska vilket boende skulle jag tilldelas. Lina svarar att Parkvägen tar endast emot demensjuka. Eftersom det finns finstalande personal på Lärkbacken, skulle jag få plats där.

FI: Suvi kysyy Linalta, että jos hän tarvitsisi hoivapaikan nyt ja haluaisi suomenkielistä palvelua, mihin hoivakotiin hänet sijoitettaisiin. Lina vastaa, että Parkvägen ottaa vastaan vain dementiasairaita. Koska Lärkbackenilla on suomenkielistä henkilökuntaa hänet sijoitettaisiin sinne.

4. Uppföljning från senaste möte | Edellisen kokouksen asioiden eteneminen

SE: Suvi berättar att Jul på finska är inställt p.g.a. längre sjukfrånvaro av eventkoordinatör Annette Lindström.

Musikgruppen Darya och mänskensorkestern som var tänkte till sverigefinnarnas dag är på sportlov den 24/2 och kan inte uppträda då. Suvi letar efter en annan musiker.

FI: Suvi kertoo, että Jul på finska on peruttu johtuen tapahtumakoordinoijan Annette Lindströmin pitkäaikaisesta sairauslomasta.

Musiikkiryhmä Darya ja Mänskensorkester on hiihtolomalla, eikä pääse esiintymään ruotsinsuomalaisten päivänä 24/2. Suvi etsii toista musiikkiartistia.

5. Andra frågor | Muista kysymyksiä

SE: Nästa samråd är den 12/12 kl. 17 på Kvarnen. Då pratar vi om verksamhet som finansieras av statsbidraget för finskt förvaltningsområde 2023.

Marita Välimaa ställer upp som justeringsperson för minnesanteckningarna.

FI: Seuraava neuvonpito on 12/12 klo 17 Kvarnen, Gimo. Silloin puhutaan toiminnasta, joka rahoitetaan valtiontuella suomen kielen hallintoalueelle vuonna 2023.

Marita Välimaa tarjoutuu tarkastamaan muistiinpanot.

6. Mötet avslutas | Kokouksen päättäminen

SE: Mötet avslutades kl. 18.30

FI: Kokous päätettiin klo. 18.30

Suvi Kokko
Koordinator för finskt
förvaltningsområde

Justerad av Marita Välimaa